

احكام

درس هفدهم: نیت و قیام

درس هفدهم: نیت و قیام

چیزی که به عمل انسان بها می‌دهد نیت و هدف اوست. مقدس ترین کارها به خاطر نیت نادرست فاسد می‌شود و ساده ترین کارها با نیت خوب ارزش فراوانی می‌یابد پس باید هدفمان از خواندن نماز فقط انجام دادن دستور خدا باشد نه خودنمایی و ریا. البته به زبان آوردن یا حتی از قلب گذراندن نیت لازم نیست. همچنین از اول تا آخر نماز لازم است بدانیم چه نمازی می‌خوانیم.

عوض کردن نیت نماز جایز نیست مگر در چند مورد: از جماعت به فرادی، از نماز اداء به نماز قضا، اگر هنگام خواندن نماز عصر یادمان بیاید که نماز ظهر را نخوانده‌ایم، یا هنگام خواندن نماز عشاء متوجه شویم که نماز مغرب را به جا نیاورده‌ایم (در صورتی که برای نماز دوم وقت کافی داشته باشیم) باید قصد کنیم که از این به بعد نماز ظهر یا مغرب را می‌خوانیم.

اگر وقتی که مشغول نماز فرادی هستیم نماز جماعت برپا شود و احتمال دهیم که ادامه دادن نماز موجب از دست دادن حتی یک رکعت از جماعت می‌شود، می‌توانیم نماز را به نماز مستحبی تبدیل کنیم و به صورت دورکعتی تمام کنیم البته به شرطی که وارد رکوع رکعت سوم نمازمان نشده باشیم.

تکبیر اول نماز را تکبیره الاحرام می‌گویند چون با همین تکبیر است که بسیاری از کارها مثل خوردن و آشامیدن که قبل از نماز جایز بوده بر نمازگزار حرام می‌شود. هنگام تکبیره الاحرام باید بدن ثابت و آرام باشد قیام یعنی ایستادن. هنگام نماز باید برای تکبیره الاحرام و قرائت، همچنین قبل و بعد از رکوع ایستاده باشیم با توجه به اینکه قیام هنگام تکبیر و قبل از رکوع از ارکان نماز است حتی اگر سهواً هم ترک شوند نماز باطل می‌شود. بنابراین اگر رکوع را فراموش کردیم و پیش از سجده یادمان آمد، باید بایستیم و سپس به رکوع برویم و نمازمان صحیح است. اما اگر به همان حالت خمیده به رکوع برگردیم نماز صحیح نخواهد بود.

نباید در موقع ایستادن پاها را بیش از حد باز کرده یا به چیزی تکیه دهیم. البته حرکت دادن معمولی دست و انگشتان مانعی ندارد. اگر هنگام قرائت و ذکرهای نماز بی‌اختیار حرکت کنیم مثلاً کسی ما را هل بدهد، طبق فتوای برخی مراجع باید بعد از آرام گرفتن بدن آن چه را در حال حرکت گفته شده دوباره بخوانیم.

فقط در صورتی می‌توانیم نشسته نماز بخوانیم که ایستادن حتی به وسیله‌ی عصا یا تکیه به دیوار نیز برایمان ممکن نباشد. کسانی که به خاطر بیماری نمی‌توانند ایستاده یا نشسته نماز بخوانند باید برای نماز به پهلوی راست

بخواهند طوری که جلوی بدن آنها رو به قبله باشد و اگر نمی‌توانند به صورتی به پهلو چپ بخواهند که جلوی بدن آنها به طرف قبله باشد. در صورتی که مریض اصلاً نتواند به پهلو بخوابد به پشت خوابیده کف پاهای خود را رو به قبله قرار دهد به صورتی که اگر بنشیند صورت او رو به قبله باشد.